

Marcin Guzik

Tatrzański Park Narodowy jest właścicielem zbioru ponad 20 tysięcy pocztówek o tematyce tatrzańskiej. Kolekcja ta wymagała zinwentaryzowania, dokładnego skatalogowania i przygotowania do udostępnienia. Tworzenie katalogu kartkowego, znanego z tradycyjnej biblioteki, pochłonęłoby mnóstwo czasu, w dodatku można by z niego korzystać jedynie na miejscu – w Ośrodku Dokumentacji Tatrzańskiej TPN.

W celu szerszego udostępnienia informacji o zbiorach postanowiono stworzyć ogólnodostępną internetową bazę danych o pocztówkach. Projekt musiał uwzględniać specyfikę zbioru i być na tyle uniwersalny, by możliwe było skatalogowanie pocztówek wydanych zarówno w Polsce, jak i na Słowacji, tak współcześnie, jak i 100 lat temu.

Inspiracji w tworzeniu struktury bazy danych i jej wizualizacji w Internecie szukano w bibliotekach cyfrowych i specjalistycznych portalach zrzeszających filokartystów. Powszechnie używany w tych pierwszych format Dublin Core, który jest otwartym, wymiennym standardem metadanych do opisu zasobów internetowych, składającym się z 15 elementów, okazał się zbyt niedokładny.

215

Schemat zapisu Dublin Core 1.1. (<http://ebib.oss.wroc.pl/standard/dc.html>)

ELEMENT	DEFINICJA
Tytuł	Nazwa nadana źródłu
Twórca	Jednostka głównie odpowiedzialna za stworzenie treści źródła
Opis rzeczowy	Temat treści źródła
Opis	Wyliczenie zawartości treści źródła
Wydawca	Jednostka odpowiedzialna za udostępnienie źródła
Współtwórca	Jednostka odpowiedzialna za współudział w tworzeniu treści źródła
Data	Data związana z wydarzeniem w okresie istnienia źródła
Typ źródła	Natura lub kategoria treści źródła
Format	Fizyczna lub cyfrowa materializacja źródła

Identyfikator źródła	Jednoznaczny odnośnik do źródła w obrębie danego kontekstu
Źródło	Odesłanie do pierwotnego źródła, z którego pochodzi opisywane źródło
Język	Język treści intelektualnych źródła
Relacja	Odesłanie do źródła pozostającego w relacji z tym opisywanym
Miejsce i czas	Zasięg treści źródła
Prawa własności	Informacja o prawach własności do źródła

Opracowana na potrzebę projektu struktura danych jest oryginalnym opracowaniem pracowników Ośrodka Dokumentacji Tatrzańskiej im. Zofii Radwańskiej Paryskiej i Wiktora Henryka Paryskiego.

216

NUMER INWENTARZOWY	Kolejny numer pocztówki w bazie danych.
SYGNATURA:	Sygnatura pocztówki informująca o miejscu przechowywania pocztówki w bibliotece (IP (ikonografia pocztówki) / litera pudełka / kolejny numer pocztówki w pudełku).
TYTUŁ:	Tytuł pocztówki umieszczony na RECTO. Pole to zawiera całość informacji zapisanej na RECTO w oryginalnych językach.
TYTUŁ SKRÓCONY:	Tytuł pocztówki, który najlepiej opisuje to, co pocztówka przedstawia (nie musi być on zgodny z tym, co jest wpisane w polu „Tytuł”). Ten tekst pokazuje się przy przeglądaniu bazy danych, gdy na stronie jest zamieszczonych kilka pocztówek.
UWAGA:	Uwagi, które są zamieszczone w nawiasie kwadratowym za tytułem pocztówki, np. właściwa nazwa miejsca, przetłumaczony tytuł obcojęzyczny itp.
JĘZYK:	Język, w jakim wydana jest pocztówka, w przypadku pocztówek w których tytuł podany jest w wielu językach, wpisany jest pierwszy z języków.
OPIS VERSO:	Opis VERSO pocztówki, np. kolej linowo-terenowa na Gubałówkę, w tle Zakopane.
OPIS RECTO:	Opis RECTO pocztówki: informacja czy jest znaczek, czy jest korespondencja, czy jest obieg.
INDEKS TEMATYCZNY:	Hasła tematyczne do których pocztówka może być przypisana.
INDEKS GEOGRAFICZNY:	Nazwy topograficzne związane z obiektami i miejscami zamieszczonymi na pocztówce, np. nazwy szczytów, stawów itp.
WYDAWCA:	Nazwa wydawcy pocztówki.

NAKLADCA:	Nazwa nakładcy pocztówki.
FOTOGRAF:	Autor fotografii zamieszczonych na pocztówce.
RYSUNKI, GRAFIKA:	Autor rysunków i grafik zamieszczonych na pocztówce.
DRUK:	Nazwa zakładu drukarskiego, który wydrukował pocztówkę.
FORMAT:	Format pocztówki.
TECHNIKA WYKONANIA:	Technika wykonania pocztówki.
ROK WYDA- NIA:	Rok wydania pocztówki.
DATA OBIEGU:	Odczytana z datownika data obiegu.
NUMER AUTORSKI:	Numer nadawany przez autorów (umieszczany na pierwszych pocztówkach tatrzańskich).
NUMER CENZUSU ZGODY:	Numer urzędu wydającego zgodę na druk pocztówki (umieszczany na pierwszych pocztówkach tatrzańskich).
NUMER POWOJENNY:	Numer seryjny pocztówki umieszczony w okresie powojennym.
KOLEKCJA:	Nazwa kolekcji, z której pochodzą zbiory (np. Ośrodek Dokumentacji Tatrzańskiej TPN).
UWAGI:	Wszelkie informacje, które należało podać, a nie zmieściły się w innych polach bazy danych.

Równoległe do opracowywania bazy danych przygotowany był także interfejs prezentujący bazę dla internautów. Założono, że sposób prezentacji danych musi być intuicyjny, zrezygnowano z prezentacji pól, które nie posiadają wprowadzonej informacji. Skrócony wykaz informacji pokazujący się przy miniaturze pocztówki ograniczony został do następujących pól: Tytuł skrócony, Wydawca, Fotograf, Rok wydania, Indeks tematyczny, Indeks geograficzny, Kolekcja.

Poniżej przedstawiono sposób wypełnienia przykładowych rekordów w bazie danych.

Tytuł:	VYSOKÉ TATRY: Pohled so sedla Váhy 2343 m, Zamrzlé 1774 m, a Ťažké 1612 (České) Pleso.
Uwaga:	Tatry Wysokie: Widok z Przełęczy Waga 2343 m, Zmarzły Staw 1774 m, Ciężki Staw 1612 m.
Opis verso:	Widok z Przełęczy Waga: w dole w Dolinie Ciężkiej widać Zmarzły Staw oraz Ciężki Staw. W tle, po drugiej stronie Doliny Białej Wody widać Szeroką Jaworzyńską, Zieloną Czubę, Źabi Wierch Jaworowy, Zielony Wierch Jaworowy.

1

218

1 Recto opisanej w bazie pocztówki

2 Verso opisanej w bazie pocztówki

2

Opis recto:	Pocztówka z korespondencją, znaczkiem i obiegiem. Nadana w Novym Smokovcu.
Indeks tematyczny:	Krajobraz; staw.
Indeks geograficzny:	Dolina Ciężka; Zmarzły Staw; Ciężki Staw; Szeroka Jaworzyńska; Zielona Czuba; Żabi Wierch Jaworowy; Zielony Wierch Jaworowy; sedla Váha; Zamrzlé Pleso; Ťažké Pleso; České Pleso.
Wydawca:	FOTO-FON Praha.
Fotograf:	Ossko, J.
Technika wykonania:	Fotopocztówka.
Rok wydania:	1928.
Kolekcja:	Zofia i Witold Paryscy.

Baza danych jest zarządzana przez pracowników Ośrodka Dokumentacji Tatrzańskiej TPN, ma jednak charakter otwarty. Jeśli ktoś chciałby udostępnić za pośrednictwem serwisu TPN swoje pocztówki, to może to uczynić, kontaktując się z ODT TPN. Chcielibyśmy, by stworzona w ramach projektu baza danych i strona internetowa były stale uzupełniane i stanowiły platformę do wymiany informacji o tatrzańskich pocztówkach.

STRESZCZENIE

Príspevok prezentuje koncepciu vytvorenia internetovej databázy pohľadníc, ktorá vznikla v rámci projektu „Obraz Tatier a Podtatria zachytený na pohľadniciach”, ktorý spolufinancovala Európska únia z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj a zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Euroregiónu „Tatry” v rámci programu cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika 2007–2013. Databáza je všetkým záujemcom prístupná na internetových stránkach Centra tatranskej dokumentácie CTD.